

Anmeldelser

G. Sommerhoff & C. Weber: Mexiko. Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1999. XIX, 396 s. ill., 25 cm, DEM 78,-.

Dette er en udmærket standardhåndbog om Mexicos geografi. De ganske mange sider afspejler, at bogen er ganske indholdsrig, på moderne dansk hedder det nok stofmættet. Indholdet er disponeret i ti traditionelt valgte tematiske kapitler, men de er problematiseret på en måde, der vækker interesse, hvilket ses i kapitlerne fx Befolkning - den demografiske udfordring, eller Land-distrikter - konflikt uden ende. Der er afslutningsvis et ekstra afsnit med en håndfuld journalistiske essays fx Med Otavio Paz i i ensomhedens labyrint - titlen på et andet er: Livet og døden i Mexico. Disse essays supplerer ganske vist det mere tørre, saglige stof - men er samtidigt så korte, at de kunne undværes. Illustrations- og dokumentationsmaterialet er omfattende og teknisk veludført: næsten firs gode, velvalgte farvefotografier, næsten tres fornuftige tabeller, næsten hundrede gode diagrammer. De tyske hår været flittige - også i Mexico, det afspejles litteraturlisten på ca. 350 titler, men at ca. fire femtedele af litteraturlisten er tysksproget, resten halvt engelsk, halvt spansk, det er for provincielt og uden for det tyske sprogområde en begrænsning i anvendeligheden af bogen som håndbog; skulle man have brug for de tysksprogede referencer, vil de gennemgående være svære at få fat i. Med de bibliografiske muligheder man har med Geobase o.l. gør dette dog mindre og ændrer ikke ved, at det er en god håndbog.

Henning Mørch

Multimedia cartography. W. Cartwright et al., eds. Berlin, Springer, 1999. XVIII, 343 s., ill., 1 CD-rom. 24 cm. GBP 34,-.

Det har nok ikke været en let opgave at redigere en bog om emnet multimediekartografi, hvor specielt multimediebegrebet - foruden at være relativt løst defineret - er knyttet tæt til de computerteknologiske muligheder og derfor under konstant udvikling. Bogens kapitler (ialt 30) er ret korte og ikke så dybtgående. De dækker teknisk/metodiske aspekter, cognitionsteoretiske, og kartografifaglige aspekter, samt et antal applikationseksempler. Der er ikke nogen overordnet struktur for kapitlerne og en høj grad af emnemæssigt overlap; de samme teknikker bag internet-kortservere behandles således i 3 forskellige kapitler. Bogens udgangspunkt er, at multimediekartografi giver mulighed for at skabe applikationer, der præsenterer

kartografisk information på en markant anderledes måde end traditionelle papirkort. Der er således flere 'informationskanaler' og mulighed for interaktive forespørgsler. Blandt de felter, hvor multimediekartografi kan levere en ny type information, nævnes interaktiv 3 dimensionel 'kartografi' med mulighed for at navigere rundt i modeller af f.ex landskaber eller byområder. Sammenholdt med den voldsomme vækst i anvendelsen af internet (www) giver multimedieconceptets muligheder kartografien en helt ny rolle og medfører, at mange aspekter fra den traditionelle kartografi skal tages op til overvejelse. I forhold til det potentiale, internettet skaber, er distribution af multimedie-applikationer på fx CD nok af mindre betydning, selvom der er mulighed for at inddrage langt større datamængder på en CD. I bogens applikationskapitler beskrives bla. multimedieatlas-projekter fra et antal lande, hvor specielt det schweiziske giver mange muligheder for at udforske attributdata, højdemodeller mv.

Lasse Møller-Jensen

Analysis of Climate Viability. Applications of statistical techniques. H. von Storch & A. Navarra, eds. - Berlin, Springer, 1995. XV, 334s., ill. 24 cm. DEM 138, .

Den foreliggende bog er opbygget omkring en række artikler som oprindeligt blev præsenteret på et EU-arrangeret PhD kursus. Kurset blev udbudt i tilknytning til EU's miljøprogram (Environment). Bogen starter med at påpege behovet for relevant statistiske metoder til analyse af klimavariationer. I det meget illustrative kapitel 2 fokuseres på problemer ved at bruge klassiske statistiske metoder og tests på data, hvor de enkelte observationer ikke er uafhængige af hinanden, men også afhængige af den foregående observationer (auto-korrelation). Efterfølgende gennemgås den matematiske teori bag en række statistiske klimamodeller og metodernes anvendelighed demonstreres. I de følgende kapitler gives en række eksempler, herunder koblingen mellem CO₂ og den globale temperaturstigning. I et andet eksempel behandles hvordan havets overflade temperatur i de tropiske oceaner stiske kan vises at være forbundet med fordeling af nedbør i den tørke-truede Sahel zone. Statistiske metoder til sammenligning af modelresultater og faktiske observationer bliver gennemgået i det følgende kapitel. Her anvises statistiske metoder til afprøvning af kvaliteten af vejrforudsigelser. I bogens sidste del bliver gennemgået metoder, der tillader analyse af rumlige aspekter. Her undersøges de såkaldte tele-forbindelser mellem klimaet i forskellige egne af Jorden og El Niño bliver anvendt som eksempel. Selvom

bogen er fremkommet ved inddragelse af en række enkelte bidrag så er det gennem et grundigt redaktionelt arbejde lykkedes at for bogen til at fremtræde som en lærebog og ikke blot som en artikelsamling. De enkelte bidrag, som er skrevet af forskellige forskere, hænger således godt sammen og bogen indeholder en bred vifte af emner som spænder fra det anvendelseorienterede til egentlig gennemgang af avancerede statistiske metoder. Blandt de sidste er de såkaldte empiriske ortogonale funktioner. Bogen forudsætter et godt kendskab til både statistik og fysik og ville f.eks. indenfor de naturvidenskabelige uddannelser være velegnet i forbindelse med klimakurser under en PhD-skole.

Henrik Søgaard

W.D. Blümel: Physische Geographie der Polargebiete. Leipzig, Teubner, 1999. 239 s., ill. 21 cm. DEM 46,80.

Physische Geographie der Polargebiete is a German textbook about the physical geography of polar regions. According to the preface, the target group is students, teachers and others interested in geography. The book treats the arctic and the antarctic landscapes and landscape processes in separate sections. This division seems unlogical. Many landscapes and landscape processes are similar in the Antarctic and the Arctic, and it would therefore have been more logical to start with a general section about landscape processes in polar regions and there-after briefly treat the special characteristics of and differences between the Arctic and the Antarctic. It is my impression that the book is too superficial to be used in teaching at university level. Illustrations are generally well prepared and easy to understand.

Morten Rasch

H. Bremer: Die Tropen, geographische Synthese einer fremden Welt im Umbruch. Berlin, Gebrüder Borntraeger, 1999. XII, 428 s., ill. 25 cm. DEM 68,-.

Denne bog bringer Pierre Gourous tilsvarende arbejde (1961) om troperne i erindring; forskellene er dog voldsomme. Gourou skrev et essay om troperne, hvori han med kunstnerisk anstrøg fremhævede nogle essentielle iagttagelser over tropernes særpræg. Hanna Bremer giver i stedet en systematisk gennemgang af (næsten) den totale tropegeografi, spændende over hele det systematiske register - dog stærkest i naturgeografi, specielt geomorfologi. Det er en formidabel viden, der fremlægges. Det er ikke en bog, der er beregnet på at sluges, som Gourous, men som en gedigen håndbog er den fortræffelig, hvis man læser tysk.

Sofus Christiansen

Desert regions: population, migration and environment. B.A. Portnov & A.P. Hare, eds. Berlin, Springer, 1999. XVI, 332 s., ill. 25 cm. GBP 57,50.

Bogen handler om udviklingspotentialer i ørkenområder, men i modsætning til mange andre bøger om dette emne lægger den hovedvægten på de sociale aspekter. Den anskuer udviklingen af ørkenområder i tre niveauer, det regionale, byen og den enkelte bygning. Bogen er sammensat af i alt 18 bidrag, hvoraf omtrent halvdelen er nye, mens resten er tidligere publicerede artikler eller konferencebidrag. Man kommer vidt rundt om en lang række temaer som knytter an til byudvikling, befolkningsvækst, migration, planlægnings teori og bygningsdesign for at nævne nogen af hovedtemaerne. Eksempelvalget er præget af redaktørernes tilknytning til især Israel, men også til Rusland. Som så mange andre redigerede artikelsamlinger er bogen præget af en noget diffus fokusering, som gør den bedre egnet til opslagsbog end til en bog, der studeres fra ende til anden eller bruges i undervisningssammenhæng. Netop på den baggrund kan man synes, at det er lidt generøst at ofre en dyr publicering af en materialesamling, hvoraf en stor del allerede er tilgængelig i publiceret form andensteds.

Anette Reenberg

L.F. DeBano, D.G. Neary & P.F. Ffolliott: Fire's Effects on Ecosystems. New York, Wiley, 1999. XVII, 333 s., ill. 25 cm. GBP 75,-.

Primitive people indiscriminately set fire to the original dense forests to open the landscapes for hunting purposes. These fires often resulted in large-scale conversions to open savannas. Today fires are set by farmers...[and] many of these present-day burnings, along with uncontrolled campfires set by shepherds, farmers and recreationists[!], evolve into widespread wildfires causing extensive and frequently unwanted modifications in the ecosystems burned. (p.10.). - This is how the West African savanna ecosystem of today has been shaped according to the present book. The citation encapsulates the tone of the book, which often draws fast and un-referenced conclusions. It is obvious that the authors are more at home when it comes to the role of fire in North American forests since most examples in the book are drawn from work in this ecosystem (but at the same time the Eurasian boreal forests are not mentioned even once). The book starts with a summary on the combustion process itself, and naturally turns to fuels and fire behaviour. This part is followed by the strongest part of the book, which lies in the description of the response of soil resources to fire. It